

DATOS IDENTIFICATIVOS

Afeccións medicocirúrxicas

Materia	Afeccións medicocirúrxicas			
Código	P05G170V01201			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Profesorado	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Correo-e	lurdesmg@uvigo.es cmagdalena@uvigo.es			
Web	http://mpsp.webs.uvigo.es			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
C14	Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia
C15	Coñecer e comprender os aspectos xerais da patoloxía de etiología endóxena e exóxena relacionada coa fisioterapia de todos os aparatos e sistemas cos seus tratamentos médicos, cirúrxicos, fisioterapéuticos e ortopédicos
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C38	Executar, dirixir e coordinar, o Plan de Intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais, discapacidades e minusvalías; preveñen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde
C42	Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D9	Compromiso ético
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma

D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian os sensores navais.			
Posuír e comprender coñecementos da patoloxía médica e cirúrxica humanas para aplicalos ao uso da fisioterapia.	B1 B5 B12	C14 C15 C35 C38 C42	D2 D5 D6 D9 D23
Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian os sensores navais.			
Coñecer a base tecnolóxica sobre a que se apoian os sensores navais.			
Identificar e explicar a etioloxía e fisiopatoloxía das enfermidades reumatolóxicas, nefrolóxicas, hematolóxicas, endocrinolóxicas e do metabolismo, e identificar as manifestacións que aparecen ao longo do proceso de enfermar.	B1 B5 B12	C14 C15 C22 C35 C38 C42 C45 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24
Valorar a saúde dun paciente en todos os seus aspectos.	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C42 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D17 D23
Describir os tratamentos médico-cirúrxicos e de rehabilitación asociados ás enfermidades.	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C38 C42 C45 C49	D1 D2 D4 D5 D6 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24 D29
Coñecer e comprender a dinámica da adquisición dos coñecementos en medicina e a súas fontes de información.	B1 B5 B12 B14	C22 C38 C45 C49	D2 D3 D4 D9 D12 D15 D16 D17 D23 D24

Determinar a súa competencia profesional e os seus límites, e a necesidade do traballo en equipo.	B5 B12 B14	C15 C22 C35 C38 C49	D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D16 D17 D23 D29
Explicar e xustificar a necesidade de fomentar a participación do usuario e a súa familia no seu proceso de recuperación.	B5 B12 B14	C22 C35 C42	D1 D3 D5 D9 D11 D16 D23
Identificar as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte básico e avanzado.	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C49	D1 D3 D5 D6 D9 D15 D16 D17 D23 D29

Contidos

Tema

UNIDADE I

AFECCIÓNNS MÉDICAS

Patoloxía que afecta ao organismo globalmente	Lesión e morte celular; envellecemento. Sistema inmune; resposta inespecífica; resposta específica; enfermidades do sistema inmune; transplantes. Enfermidades inducidas por microorganismos. Enfermidades inducidas por tóxicos. Enfermidades inducidas por hipoxia. Enfermidades relacionadas co entorno ambiental. Enfermidades por patoloxía da herencia. Enfermidades tumorais.
Reumatoloxía	Función do aparato locomotor. Enfermidades óseas; trastornos cuantitativos e cualitativos da remodelación ósea. Enfermidades articulares; artropatías inflamatorias; artropatías dexenerativas.
Nefroloxía	Función nefroureiraria. Enfermidades renais; insuficiencias aguda e crónica. Enfermidades glomerulares, tubulares e tubulointersticiais. Enfermidades das vías urinarias.
Hematoloxía	Función hematopoyética. Enfermidades da serie vermella. Enfermidades da serie branca, dos ganglios linfáticos e do bazo. Enfermidades da hemostasia.
Endocrinoloxía	Función do sistema endócrino. Enfermidades da glándula tiroides. Enfermidades das glándulas suprarrenais. Enfermidades das gónadas; diferenciación sexual. Enfermidades do eixo hipotálamo-hipófise; patoloxía do crecemento. Patoloxía das glándulas paratiroides e do metabolismo do calcio, fósforo e magnesio.
Metabolismo	Patoloxía do metabolismo dos hidratos de carbono; síndrome diabético. Patoloxía do metabolismo dos lípidos. Patoloxía do metabolismo dos aminoácidos e das proteínas plasmáticas. Outras alteracións.

UNIDADE II

AFECCIÓNNS CIRÚRXCAS

INTRODUCCIÓN ÁS ENFERMIDADES CIRÚRXCAS.

- Dor no aparato locomotor.
- Inflamación.
- Reacción xeral secundaria.

ENFERMIDADES CIRÚRXCAS BÁSICAS.

- Feridas. Asepsia.
- Síndrome de aplastamento.
- Queimaduras.
- Infeccións cirúrxicas.
- Ciruxía oncolóxica.
- Anestesia.
- Métodos auxiliares diagnósticos
- Complicacións da ciruxía

SISTEMA NERVIOSO PERIFÉRICO.	- Estrutura e función do sistema nervioso periférico. - Agresión, rexeneración e dexeneración. - Síndromes compresivos.
FISIOPATOLOXÍA MUSCULAR.	- Fisioloxía, reparación muscular. - Traumatismos. Tumores. Artrogriposis. - Síndrome compartimenta. - Patoloxía neuromuscular infantil. - Tendóns. - Ligamentos
ÓSO	- Organización ósea. - Fracturas. Complicacións. - Infeccións óseas. - Enfermidades óseas. - Tumores e lesións pseudotumorais.
ARTICULACIÓNS.	- Traumatismos. Luxacións. Esguinces. - Rixideces e anquilosis. - Infeccións articulares. - Ciruxía da artrosis. - Corpos libres intraarticulares. - Artropatía neuropática.
CIRUXÍA DO APARATO LOCOMOTOR	- Artroscopia. - Osteosíntesis. - Ciruxía minimamente invasiva. - Implantes articulares. - Ciruxía robótica e navegación.
TRAUMATISMOS, AMPUTACIÓN/ REIMPLANTES/ PRÓTESIS	- Politraumatizado. ATLAS - Protocolo de actuación con accidentado. - Schock. - Amputacións. - Reimplantes. - Prótesis. - Ortesis.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS TORÁCICAS.	- Ciruxía cardíaca. - Ciruxía torácica. - Mama
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS ABDOMINALES.	- Parede abdominal. - Dixestivo. - Uroloxía. - Xinecoloxía e obstetricia.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS VASCULARES.	- Arteriales. - Venosas. Trombosis.
ENFERMIDADES NEUROCIRÚRXCAS E ENDOCRINAS.	- Neurociruxía. - Ciruxía endocrina.
SEMINARIOS A. Médicas	1º: Primeiros auxilios e soporte vital: reanimación cardiopulmonar (RCP) básica. 2º: Primeiros auxilios e soporte vital: reanimación cardiopulmonar (RCP) avanzada.
SEMINARIOS A. Cirúrxicas	PRÁCTICA Nº1: DOLOR, INFLAMACIÓN Y HERIDAS. PRÁCTICA Nº2: LESIONES NEUROLÓGICAS Y MUSCULARES. PRÁCTICA Nº3: FRACTURAS. PRÁCTICA Nº4: PRÓTESIS Y TRAUMATISMOS. PRÁCTICA Nº5: CIRUGÍA CARDÍACA Y TORÁCICA. PRÁCTICA Nº6: CIRUGIA ABDOMINAL. PRÁCTICA Nº 7: CIRUGÍA VASCULAR Y OBESIDAD.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	24	40	64
Lección maxistral	52	105	157
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente
Descrición

Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. Seguindo o Proceso de Bolonia, a aprendizaxe estará cada vez máis baseada no estudantado e na súa aprendizaxe activa e participativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Organización social do traballo do alumnado: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos: * Grupo A ou grupo grande (hai 1): clases teóricas e exposicións de traballos na aula. * Grupo B ou grupo mediano (hai 3): seminarios. * Individual: exame. // Titorías: Poden realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Lévanse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia, sendo de 6 horas á semana. Tamén poden realizarse por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través da FaiTIC.
Actividades introductorias	O alumnado ten que se dar de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto, e participar nas actividades que se fan a través del, para o correcto seguimento da materia.
Seminario	Organización social do traballo do alumnado: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos: * Grupo A ou grupo grande (hai 1): clases teóricas e exposicións de traballos na aula. * Grupo B ou grupo mediano (hai 3): seminarios. // Titorías: Poden realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Lévanse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia, sendo de 6 horas á semana. Tamén poden realizarse por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través da FaiTIC.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	A asistencia aos seminarios é obrigatoria. Realizarase unha observación sistemática do alumnado para recoller datos sobre a súa participación no desenvolvemento deles.	10	B1 B5 B12 B14	C14 C15 C22 C35 C42 C45 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D15 D16 D17 D23 D24 D29
Lección maxistral	O examen final da materia constará de: Unidade de Médicas: A cualificación final da materia realizarase tendo en conta a asistencia e participación no desenvolvemento das clases. Haberá un exame final, unha proba tipo test de resposta única. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación, pero as que teñan a resposta equivocada si, segundo a fórmula: Cualificación = acertos - (erros / nº de opcións de resposta en cada pregunta). Unidade Cirúrxicas: En convocatoria de maio/xuño: Unha proba tipo test de resposta única. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación, pero as que teñan a resposta equivocada si. En convocatoria de xullo: 5 preguntas de resposta curta	90	B1 B5 B12	C14 C15 C35 C38 C42 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D12 D15 D16 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse ao exame teórico, en calquera das dúas convocatorias, é obrigatorio asistir aos seminarios.

Esta materia consta de dúas unidades: Unidade I: Afeccións Médicas e Unidade II: Afeccións Cirúrxicas. A avaliación farase de cada unidade por separado; sendo necesario, para aprobar a materia, asistir aos seminarios, e superar as dúas Unidades independentemente (e, dentro delas, cada unha das súas partes: teórica e seminarios, tamén independentemente).

A nota final será a media das dúas Unidades, se ambas están aprobadas. Se só se aproba unha Unidade, consérvase ese aprobado dentro do mesmo curso académico (ata xullo), pero non dun curso aos seguintes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rozman C, Cardellach F, (eds)., **Farreras & Rozman. Medicina Interna.**, 17ª, Elsevier, 2012
Goodman CC, Syndert TK., **Patología Médica para fisioterapeutas.**, 3ª ed., 1ª reimp., McGraw-Hill / Interamericana, 2003
Pérez Arellano, JL., **Sisinio de Castro. Manual de Patología General.**, 7ª ed., Elsevier Masson, 2013
Laso FJ., **Introducción a la medicina clínica: Fisiopatología y semiología.**, 2ª Ed., Elsevier-Masson, 2010
Brunicardi C, Andersen DK, Billiar TR, Dunn DL, Hunter JG, Pollock RE., **Schwartz. Principios de cirugía.**, 10, McGraw-Hill / Interamericana, 2015
Seco J. [Dir.], **Afecciones Médico-Quirúrgicas para Fisioterapeutas. Serie Sistema Músculo-Esquelético.**, Volumen III. , 1, Panamericana, 2017

Bibliografía Complementaria

Kasper DL, Braunwald E, Fauci AS, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, (eds)., **Harrison. Principios de Medicina Interna.**, 16ª, McGraw-Hill / Interamericana, 2006.
Blanco FJ, Carreira P, Martín E, Mulero J, Navarro F, Olivé A, Tornero J., **Sociedad Española de Reumatología. Manual SER de las Enfermedades Reumáticas.**, 4ª ed., Panamericana, 2004
Barberà JA, Peces-Barba G, Agustí AGN, Izquierdo JL, Monsó E, Montemayor T, et al., **Normativa SEPAR. Guía clínica para el diagnóstico y tratamiento de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica.**, Arch Bronconeumol. 2001; 37 (6): 297- 316. [Acceso 1 septiembre 2012].
Mandell GL, Bennett JE, Dolin R., **Mandell, Douglas and Bennett's. Principles and Practice of Infectious Diseases.**, 6ª ed., Elsevier, 2005
Feldman M, Friedman LS, Sleisenger MH., **Sleisenger & Fordtran. Enfermedades gastrointestinales y hepáticas. Fisiopatología, diagnóstico y tratamiento.**, 7ª ed., Médica Panamericana, 2004
Victor M, Ropper AH, (eds)., **Adams y Victor. Principios de Neurología.**, 2ª ed., McGraw-Hill / Interamericana, 2002
Delgado Martinez, A., **Cirugía ortopédica y traumatología.**, 1, Médica Panamericana, 2009
Hoppenfeld, S., **Exploración física de la columna vertebral y extremidades.**, 29 reimpr., Manual Moderno, 2000
Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT)., **Manual de cirugía ortopédica y traumatología.**, 2, Médica Panamericana, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Afeccións médicas/P05G170V01302
Afeccións cirúrxicas/P05G170V01301
Farmacoloxía/P05G170V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101
Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103